

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

Element nl

Vereniging voor energie van Nederlandse bodem

ebn

Publiek energiebedrijf
van en voor Nederland

Sectorakkoord gaswinning in de energietransitie

HOOFDSTUK
GASWINNING OP LAND

16 JANUARI 2026 | DEN HAAG

Dit document bevat de uitwerking van artikel 10 uit het *Sectorakkoord gaswinning in de energietransitie van 23 april 2025* met aanvullende afspraken over gaswinning op land tijdens de **Transitiefase**.

1. De Minister van Klimaat en Groene Groei en handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, waarvan de zetel is gevestigd te Den Haag, hierna te noemen **KGG**;
2. De Vereniging Element NL, als vertegenwoordiger van de Vergunninghouders en Beheerders die in Nederland actief zijn op het gebied van het opsporen en winnen van olie en gas, vertegenwoordigd door Voorzitter, Gerda Verburg hierna te noemen **Element NL**;
3. De besloten vennootschap Energie Beheer Nederland B.V., vertegenwoordigd door Chief Executive Officer, Jan Willem van Hoogstraten, hierna te noemen **EBN BV**.

Hierna gezamenlijk te noemen **Partijen**

Overwegende dat:

- i. **Partijen** op 23 april 2025 het Sectorakkoord Gaswinning in de Energietransitie (het **Sectorakkoord**) hebben gesloten.
- ii. In het **Sectorakkoord** in artikel 10 is overeengekomen dat **Partijen** aanvullende afspraken over gaswinning op land tijdens de **Transitiefase** gaan maken en dat, waar relevant, deze afspraken richtinggevend zijn voor het Programma Duurzaam Gebruik Diepe Ondergrond en voor de wijziging van de Mijnbouwwet.
- iii. **Partijen** deze aanvullende afspraken in dit addendum (hierna: Addendum) vastleggen en dat daarmee de tekst van dit Addendum ter vervanging dient van "*Artikel 10. Verantwoorde gaswinning op land*" van het **Sectorakkoord**.
- iv. De afspraken gemaakt in het **Sectorakkoord** en in dit Addendum tezamen een totaalpakket aan afspraken over gaswinning in de energietransitie vormen en daarom in samenhang moeten worden beschouwd. Deze afspraken moeten worden gelezen met in achtneming van de wettelijke kaders en zijn in aanvulling op de bestaande wet- en regelgeving.
- v. Binnen de scope van dit Addendum valt alle gaswinning uit kleine velden op land en de gaswinning aan de landzijde van de in de bijlage bij de Mijnbouwwet vastgelegde lijn¹.

Komen hierbij als volgt overeen:

¹ Hieronder valt ook de eventuele toekomstige winning van kussengas uit gasopslagen. Enige uitzondering hierop betreft de regeling ten aanzien van batendeling (in artikel 5) voor de eventuele toekomstige winning van kussengas uit de gasopslagen in Bergermeer (GSB) en/of Alkmaar (PGI).

1. DEFINITIES

- 1.1. Onderstaand zijn aanvullende definities in aanvulling op de definities in Artikel 1 van het **Sectorakkoord**, relevant voor dit Addendum opgenomen:

Definitie	Omschrijving
Betrokkenheidsplan	Een document waarin staat uitgewerkt op welke wijze het Gaswinningsbedrijf de omgeving heeft betrokken en zal betrekken bij de voorgenomen plannen voor gaswinning op land.
Winningsplan	Een plan zoals bedoeld in de artikelen 34 van de Mijnbouwwet en artikel 24 van het Mijnbouwbesluit.

- 1.2. Dit Addendum geeft invulling aan artikel 10 van het **Sectorakkoord** en komt hiervoor in de plaats. Dit Addendum is een integraal onderdeel van het **Sectorakkoord**. De afspraken gemaakt in het **Sectorakkoord** en in dit Addendum vormen tezamen een totaalpakket aan afspraken over gaswinning in de Energietransitie.
- 1.3. De afspraken gemaakt in dit Addendum zijn uitgewerkt in Bijlagen I t/m VI. In het geval van tegenstrijdigheid tussen dit Addendum en deze bijlagen prevaleren de afspraken gemaakt in het Addendum.

2. DE WIJZE WAAROP DE OMGEVING BETROKKEN WORDT BIJ DE GASWINNING OP LAND

- 2.1. **Partijen** onderschrijven de noodzaak van het tijdig en zorgvuldig betrekken van de decentrale overheden en lokale belanghebbenden bij (projecten gerelateerd aan) gaswinning op land, gedurende alle fases van gaswinning. Hiertoe hebben **Partijen** in dit Addendum afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn in aanvulling op de formele inspraakmomenten uit de Mijnbouwwet, de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht.
- 2.2. **Partijen** hebben in Bijlage I een “*Stroomschema voor het betrekken van de omgeving*” opgesteld waarin per fase van de gaswinning inzichtelijk wordt gemaakt welke aanvullende acties worden uitgevoerd om de omgeving zorgvuldig te betrekken. Hierin blijft ruimte voor maatwerk en schaalbaarheid. Kortweg betreffen deze afspraken het volgende:
- Vergunninghouders** gaan voorafgaand aan het indienen van een **Winningsplan** of een wijziging daarvan in gesprek met betrokken decentrale overheden en relevante belanghebbenden (conform het betrokkenheidsplan) over voorgenomen plannen en de wijze van betrekken van de omgeving.
 - De **Vergunninghouder** overlegt tegelijkertijd bij indiening van een **Winningsplan** het **Betrokkenheidsplan** aan KGG.
 - KGG treedt in contact met betrokken decentrale overheden over het **Betrokkenheidsplan**. KGG bespreekt, daar waar nodig, de uitkomsten van het gesprek met decentrale overheden inzake het betrekken van de omgeving met de **Vergunninghouder**.

- 2.3. Element NL verwerkt voor 1 juli 2026 de relevante afspraken uit het **Sectorakkoord** en dit Addendum in het document "*Gedragscode Gaswinning Kleine Velden*" waarin algemene richtlijnen staan voor een zorgvuldige betrokkenheid van de omgeving bij gaswinningsprojecten voor kleine velden op land gedurende alle fasen van gaswinning en draagt deze actief uit. Deze gedragscode wordt uiterlijk na 4 jaar geëvalueerd en uitkomsten worden met KGG en EBN gedeeld.

3. WAAR (MOGELIJK) WEL EN NIET GAS GEWONNEN WORDT MET EEN DUIDELIJK AFBOUWPAD

- 3.1. **Partijen** begrijpen de wens van de omgeving om een perspectief te hebben over de toekomst van gaswinning in hun regio. De winning van gas op land neemt al jaren af maar blijft in de **Transitiefase** nodig. Om helderheid te verschaffen over gaswinning op land spreken **Partijen** het volgende af:
- EBN actualiseert en publiceert, in afstemming met en met medewerking van **Vergunninghouders** op land, jaarlijks de analyse "Stand van zaken gaswinning op land in de **Transitiefase**" (Bijlage II). Deze jaarlijkse analyse wordt ter informatie ook gedeeld met KGG.
 - Vergunninghouders** geven op verzoek van decentrale overheden op provinciaal niveau periodiek inzage in de lopende en de op korte termijn (< 5 jaar) voorgenomen gaswinningsprojecten, bijvoorbeeld via de provinciale mijnbouwtafels.
- 3.2. **Vergunninghouders** en EBN hebben ten behoeve van de transparantie een "*Overwegingendocument gaswinning op land*" (Bijlage III) opgesteld om helderheid te geven op basis waarvan ze beslissingen nemen over bestaande en voorgenomen nieuwe winning uit kleine velden op land.

4. DE VOORWAARDEN VOOR HET VERANTWOORD WINNEN VAN GAS OP LAND EN DE COMMUNICATIE DAAROVER

- 4.1. **Partijen** onderschrijven dat veiligheid voorop staat. Bestaande systematiek ziet daar reeds op toe. In aanvulling daarop spreken **Partijen** het volgende af:
- Vergunninghouders** werken mee aan de verkenning van een actualisatie van de methodiek van een Seismisch Risico Beheersplan (SRB)² voor kleine velden. Tot de afronding van deze verkenning wordt de huidige werkwijze gecontinueerd.
 - Vergunninghouders** zeggen toe dat de afspraak zoals opgenomen in de matrix behorende bij het seismische risicobeheersysteem van het SRB van de NAM, waarbij winning uit kleine velden bij bevingen met een magnitude van >3 op de Schaal van Richter (tijdelijk) wordt stilgelegd voor nader onderzoek, ook geldt voor categorie 1 velden³. De productie wordt dan alleen gecontinueerd als blijkt dat binnen de grenzen van het besluit op het Winningsplan wordt geopereerd en de activiteit veilig kan plaatsvinden.

² Zoals aangegeven in de Kamerbrief "Definitief besluit op het winningsplan gaswinning Warffum" van 26 maart 2025.

³ Zie figuur 7 op pagina 18 document *Seismisch risico voor "kleine velden"*. Het gaat hierbij dus om winning uit en opslag in kleine velden waar geen risicobeheersplannen voor zijn opgesteld. Bestaande risicobeheersplannen blijven leidend.

- 4.2. Ter bevordering van de positie van schademelders spreken **Partijen** uit positief te kijken naar de uitbreiding van de bevoegdheden van de Commissie Mijnbouwschade (CM) op de volgende twee onderdelen voor wat betreft gaswinningsactiviteiten conform de daarvoor afgesproken wijze⁴:
- Verruimen van de huidige indieningstermijn van twaalf maanden na het tijdstip van de geïnduceerde beving, zoals vastgesteld door het KNMI.
 - Kleine stichtingen die geen onderneming zijn ook de mogelijkheid bieden om zich te kunnen wenden tot de CM.
 - Bovenstaande afspraken worden meegenomen in de jaarlijkse evaluatie van de CM, waar nodig worden deze aangevuld met aandachtspunten die daaruit voortkomen. **Partijen** realiseren zich dat ten behoeve van bovenstaande andere belanghebbenden moeten worden betrokken⁵.
- 4.3. **Vergunninghouders** werken mee aan het oprichten van een Commissie Bodemdaling Aardgaswinning voor de provincies die daar niet over beschikken, indien daar vanuit decentrale overheden behoefte aan is. Al dan niet door aansluiting bij of door uitbreiding van het werkgebied van de bestaande commissies.
- 4.4. KGG geeft door het opstellen een "*Narratief gaswinning kleine velden op land*" (Bijlage IV) helderheid over nut en noodzaak van gaswinning in de **Transitiefase** en hoe de veiligheid van gaswinning op land uit kleine velden wordt geborgd en gemonitord. Dit narratief wordt indien nodig periodiek geactualiseerd.

5. BATENDELING EN ANDERE FINANCIËLE ZAKEN

- 5.1. **Partijen** komen overeen dat de regio waar gaswinning plaatsvindt mee mag delen in de baten (na aftrek van kosten). Daartoe zijn gezamenlijk "*Afspraken over batendeling gaswinning op Land*" (Bijlage V) opgesteld. Kortweg staan hierin de volgende uitgangspunten:
- Bij projecten die de 2 miljard Nm³, gedurende de looptijd van de winning, niet overschrijden vindt batendeling plaats op basis van een basisformule.
 - De basisformule is: *Batendeling per jaar (€) = ((winningsvolume x gasprijs) - (kosten van productie)) x 0,05 (5%)*. Wat neerkomt op een percentage van 5% van de netto omzet. Randvoorwaarde is hierbij wel dat batendeling alleen mogelijk is indien er een positieve economische exploitatie voor het betreffende gaswinningsproject bestaat (na aftrek van kosten).
 - Bij gaswinningsprojecten waarbij meer dan de 2 miljard Nm³ gedurende de looptijd van de winning, wordt gewonnen, maakt de **Vergunninghouder** maatwerkafspraken voor batendeling met de betrokken decentrale overheden.

⁴ Artikel 3, lid 2 van de Overeenkomst Landelijke Behandeling Mijnbouwschade Kleine Velden.

⁵ Dit Addendum laat reeds bestaande regelingen over schadeafhandeling die mijnbouwondernemingen met lokale en regionale overheden zijn overeengekomen onverlet.

- d. De overeengekomen batendeling geldt alleen voor (voorgenomen) gaswinningsprojecten waar nieuwe of additionele winning plaatsvindt, ook op bestaande locaties.
 - e. Deze afspraken gelden niet voor projecten waar reeds maatwerkafspraken over batendeling zijn gemaakt. In dat geval blijven bestaande afspraken in stand.
 - f. De batendeling wordt jaarlijks ter beschikking gesteld aan de regio waar aardgaswinning plaatsvindt. De regio wordt op adequate wijze betrokken bij de inrichting en vormgeving en de wijze van besteding van de ter beschikking gestelde middelen. De besteding van de ter beschikking gestelde middelen wordt bij voorkeur uitgegeven aan verduurzamingsprojecten in de regio.
- 5.2. Ten behoeve van de in artikel 5.1. opgenomen batendeling spreken **Vergunninghouders** en KGG af de uitvoering van het “*Convenant investeringsaftrek kleine velden op land*”⁶ op te schorten met als doel de batendeling maximaal ten gunste te laten komen aan de regio. De totale omvang van de op grond van artikel 5.1. door een **Vergunninghouder** uit te keren batendeling(en) aan het betreffende project dient hoger dan of ten minste gelijk te zijn aan de totale door **Vergunninghouder** verkregen investeringsaftrek voor het betreffende project. Mocht er geen sprake zijn van voorgenomen batendeling dan maakt een Vergunninghouder geen gebruik van de investeringsaftrek.
- 5.3. Vergunninghouders geven jaarlijks inzage aan KGG en EBN over het bepaalde in 5.2. en gaan hierover waar nodig (periodiek) in gesprek.
- 5.4. Mocht het in artikel 5.2. bepaalde onvoldoende blijken het geval te zijn, dan treden **Partijen** in overleg om de batendeling te verhogen tot de genoten investeringsaftrek. Indien het **Partijen** niet lukt om tot een gezamenlijke oplossing te komen dient zo nodig het convenant weer te worden nagekomen.

6. PROCES- EN KWALITEITSAFSPRAKEN TEN AANZIEN VAN DE VERGUNNINGVERLENING

- 6.1. **Partijen** erkennen het belang van een voorspelbaar vergunningsproces voor alle betrokkenen.
- 6.2. **Partijen** erkennen ook dat verbeteringen kunnen bijdragen aan het halen van de wettelijke vereisten en redelijke termijnen, ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid. In aanvulling op artikel 4 uit het **Sectorakkoord** hebben **Partijen** deze door te voeren procesverbeteringen neergelegd in “*Procesafspraken voor efficiënte vergunningverlening*” (Bijlage VI).

⁶ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-963406.pdf>

7. ONTMANTELING EN NAZORG

- 7.1. **Partijen** erkennen dat verantwoord beheer niet stopt bij beëindiging van de gaswinning. Ten behoeve van meer transparantie rond ontmanteling en nazorg spreken **Partijen** - in aanvulling op artikel 9.3 uit het **Sectorakkoord** en de geplande herziening van de Mijnbouwwet - het volgende af:
- a. **Vergunninghouders** informeren KGG in een verwijderingsplan over hoe ze beogen invulling te geven aan "ontmanteling en nazorg". Aanvullend zullen zij het verwijderingsplan vanaf heden ook met betreffende decentrale overheden delen.
 - b. EBN stelt met ingang van 2026, in afstemming met en met medewerking van **Vergunninghouders** op land en als onderdeel van de onder 3.1. onder a. genoemde analyse, een jaarlijkse rapportage op over de status van het ontmantelingsproces waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe het staat met de ontmanteling van **Mijnbouwwerken** op land in Nederland en publiceert deze.
 - c. **Vergunninghouders** geven op verzoek van decentrale overheden op provinciaal niveau periodiek inzage in de ontmantelingsprocessen, bijvoorbeeld via de provinciale mijnbouwtafels.

7 Er worden drie fasen onderscheiden rond ontmanteling: (1) buiten gebruik stellen, (2) putten dichten en faciliteiten verwijderen (3) terugbrengen in gewenste staat.

ONDERTEKENING

Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend te Den Haag op 16 januari 2026:

Element NL

Gerda Verburg
Voorzitter

EBN BV

Jan Willem van Hoogstraten
Chief Executive Officer

Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Sophie Hermans
Minister van Klimaat en Groene Groei

BIJLAGEN

- Bijlage I Stroomschema voor het betrekken van de omgeving
- Bijlage II Analyse stand van zaken gaswinning op land (november 2025)
- Bijlage III Overwegingendocument vergunninghouders en EBN
- Bijlage IV Narratief voor gaswinning op land
- Bijlage V Afspraken over batendeling gaswinning op land
- Bijlage VI Procesafspraken voor efficiënte vergunningverlening

BIJLAGE I: STROOMSCHEMA BETREKKEN OMGEVING BIJ GASWINNING KLEINE VELDEN LAND

Dit stroomschema maakt deel uit van het Addendum en ziet hoofdzakelijk op het betrekken van de omgeving. De nieuwe acties ten aanzien van betrekken van omgeving in dit voorstel hebben geen betrekking op projectprocedures (omdat daarin al voorzien is). Het stroomschema laat zien wat de stappen zijn in het gaswinningsproces, maar is een versimpelde weergave van de werkelijkheid. Het stroomschema sluit aan bij de huidige structuur en opbouw van het branchedocument "*Branchedocument Instemming winningsplan Koolwaterstoffen Land + zee (binnen 12-mijlszone)*"¹ (hierna: Branchedocument) en bij de gedragscode "*Gaswinning kleine velden op Land*"² (hierna: Gedragscode).

Deel 1 van de uitwerking ziet op de periode voor indiening winningsplan tijdens dit vergunningverleningsproces (donkerblauw). Hierbij is het winningsplan centraal gesteld omdat dit op land doorslaggevend is om daadwerkelijk over te kunnen gaan tot gaswinning. Voor gaswinning op land zijn meerdere vergunningen nodig. Deel 1 sluit aan bij het Branchedocument" waarin onder meer de rolomschrijving (van centrale actoren in het vergunningsproces) staat verwoord. De huidige indicatieve termijnen uit dit Branchedocument sluiten niet aan op bestaande praktijk en moeten worden geactualiseerd met betrekking tot de afspraken die zijn in artikel 4.3 onder a van het Sectorakkoord. Insteek van die

Deel 2 van de uitwerking ziet in dit stroomschema op de operationele fase tot en met de nazorgfase: boorfase, de productieperiode, opruimen en nazorg (lichtblauw). Deel 2 sluit aan bij de Gedragscode. Deze Gedragscode heeft als doel om de omgeving gedurende alle fases van de gaswinning te betrekken.

De nieuwe of geactualiseerde onderdelen zullen op later moment in het Branchedocument respectievelijk de Gedragscode worden verwerkt. Bewoording kan in de nadere uitwerking iets afwijken om aan te sluiten bij de betreffende stukken.

1 https://www.nlog.nl/sites/default/files/2025-03/branchedocument_winningsplan_kws_land_-_versie_maart_2025.pdf
2 https://www.onsaardgas.nl/wp-content/uploads/2022/11/ElementNL_Gedragscode2.pdf

STROOMSCHEMA (DEEL 1): VOOR EN TIJDENS HET VERGUNNINGSPROCES VAN HET WINNINGSPLAN

Hieronder een weergave van de voorgestelde aanvullingen op het Branchedocument

Stap 1. Verkenning van het initiatief (vooroverleg)

Aanvulling voor de procesbeschrijving: Circa 3 maanden voorafgaand aan de indiening van het winningsplan gaat de vergunninghouder in gesprek met de omgeving³ over voorgenomen plannen en wijze van betrekken van omgeving.

Stap 2. Indiening winningsplan

Aanvulling voor de procesbeschrijving: De vergunninghouder overlegt een document voor het betrekken van de omgeving ("betrokkenheidsplan") tegelijkertijd met de indiening van het winningsplan aan het ministerie van Klimaat en Groene Groei.

Stap 3. Inhoudelijke behandeling

Aanvulling voor de procesbeschrijving: Het ministerie van Klimaat en Groene Groei treedt in contact met betrokken decentrale overheden over het "betrokkenheidsplan". Het ministerie van Klimaat en Groene Groei bespreekt de uitkomsten, daar waar nodig, met de vergunninghouder.

Tijdens de inhoudelijk behandeling van de aanvraag worden decentrale overheden om advies gevraagd. Tijdens deze periode van advisering wordt er afhankelijk van de wens van betrokken decentrale overheden een informatiesessie georganiseerd om hen te informeren over de aanvraag en de ontvangen adviezen. De vergunninghouder neemt deel aan deze informatiesessie om zijn aanvraag toe te lichten. Deze informatiesessie is een bestaande processtap die bij de inhoudelijke behandeling doorlopen kan worden.

Paragraaf 5.3 beoordelingskader blijft ongewijzigd. Het "betrokkenheidsplan" is geen onderdeel van de formele juridische beoordeling van het winningsplan en moet gezien worden als een aanvullend document.

Stap 4. Besluit

Aanvulling voor tijdens informatieavond voor omwonenden (bestaande activiteit in deze fase): Ministerie van Klimaat en Groene Groei zal tijdens de informatieavond over het ontwerpbesluit ook informatie geven over nut en noodzaak van gaswinning op land tijdens de transitieperiode.

³ De vergunninghouder betreft hier in ieder geval de betrokken regionale overheden bij zodat de lokale kennis daar goed wordt meegenomen.

De nut en noodzaak van gaswinning uit kleine velden betreft geen beoordelingsgrond. Alleen als winning veilig en verantwoord kan, stemt het ministerie van Klimaat en Groene Groei in met het winningsplan.

Stap 5. Bekendmaking Besluit

Geen nieuwe acties.

Bijlage 1 (in te dienen informatie)

Tabel in bijlage 1 van het Branchedocument wordt niet uitgebreid met een "betrokkenheidsplan" omdat dit aanvullend is op geldende regelgeving. In het kader van herziening Mijnbouwwet wordt momenteel bezien of indieningsvereisten kunnen worden opgenomen ten aanzien van het betrekken van de omgeving. Indien de wettelijke indieningsvereisten worden uitgebreid of gewijzigd, wordt het Branchedocument hierop aangepast.

Onder betrekken van omgeving wordt verstaan informeren, consulteren en of (waar mogelijk) adviseren (indien er meer opties mogelijk zijn). Mate van betrokkenheid per activiteit en fase is afhankelijk van de impact van het project en de specifieke kenmerken van de locatie. Onder omgeving wordt verstaan de personen die effecten van activiteiten kunnen ervaren en de belanghebbenden waaronder in ieder geval betrokkenen gemeente(n), waterschap(pen) en provincie(s).

STROOMSCHEMA (DEEL 2): OPERATIONELE- TOT EN MET DE NAZORGFASE

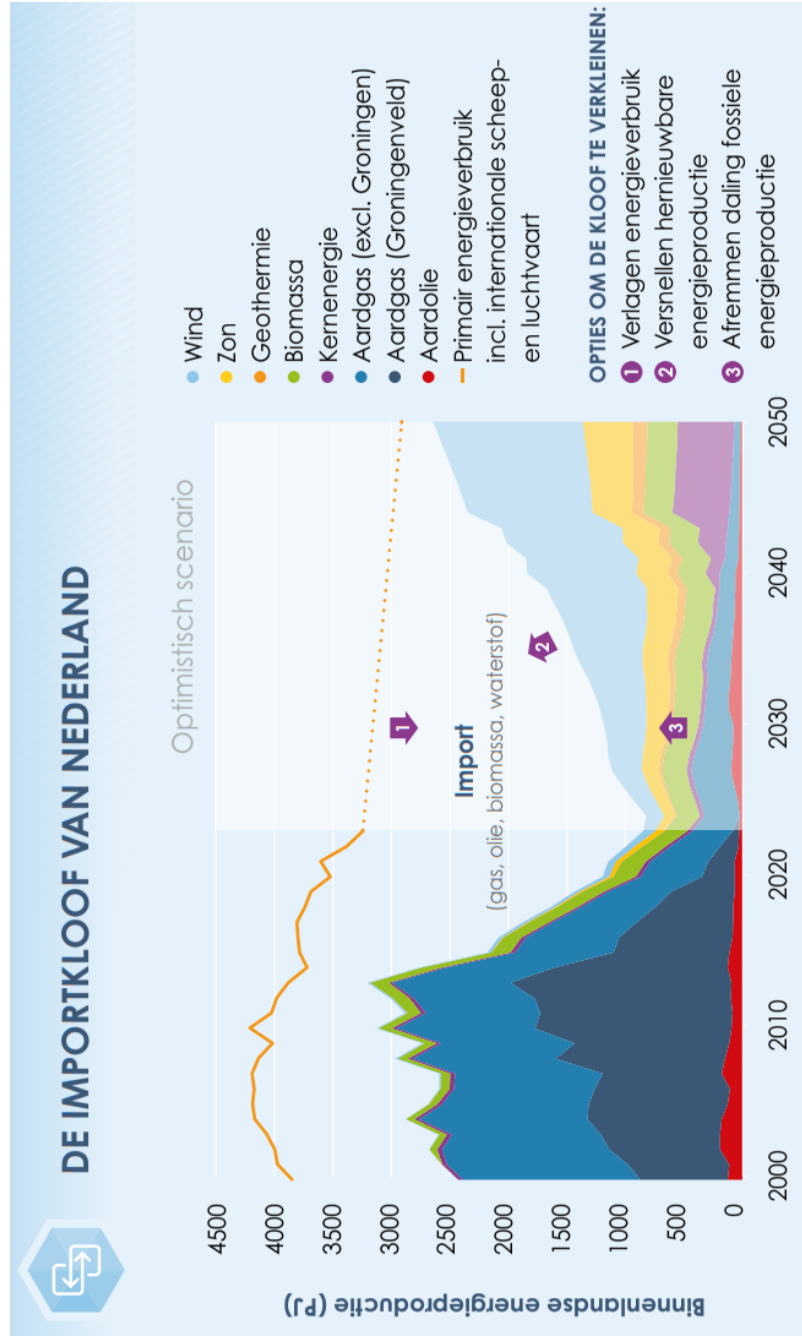
Hieronder een weergave van de voorgestelde aanvullingen op de Gedragscode

Omwonenden en belanghebbenden worden in alle fases van gaswinning betrokken. Uitgangspunt van de vergunninghouder(s) bij het betrekken van de omgeving is dat dit vooral in overleg is met de decentrale overheden. Daarnaast zal het gehele proces van communicatie en participatie op een zo vroeg mogelijk moment met de lokale bestuurders worden besproken en verder uitgewerkt. Het stroomschema kan hierbij houvast bieden maar er kan in overleg met de omgeving van af geweken worden. Dit is in lijn met de manier van werken die de industrie in de gedragscode "Gaswinning op land" beschrijft. De Gedragscode wordt voor 1 juli 2026 door ElementNL en de vergunninghouders geactualiseerd.

Vergunninghouders stellen gezamenlijk een uniform betrokkenheidsplan op dat met het winningsplan wordt overlegd. Dit betrokkenheidsplan geeft inzicht hoe en wanneer omwonenden en belanghebbenden worden betrokken in de verschillende fasen van een gaswinningsproject. Dit betrokkenheidsplan is maatwerk en hangt af van de (technische) complexiteit van een project, de omvang en de impact op de omgeving.

Verbruik en aanbod van energie in Nederland

Bron: Infographic EBN 2025

□ De binnenlandse energie productie is lager dan het primaire energie verbruik → **importkloof**

□ **Afremmen van de daling van de gasproductie draagt bij aan het verkleinen van de importafhankelijkheid**

Mijnbouwactiviteiten

Vergunningen

□ Er zijn 3 soorten mijnbouwvergunningen:

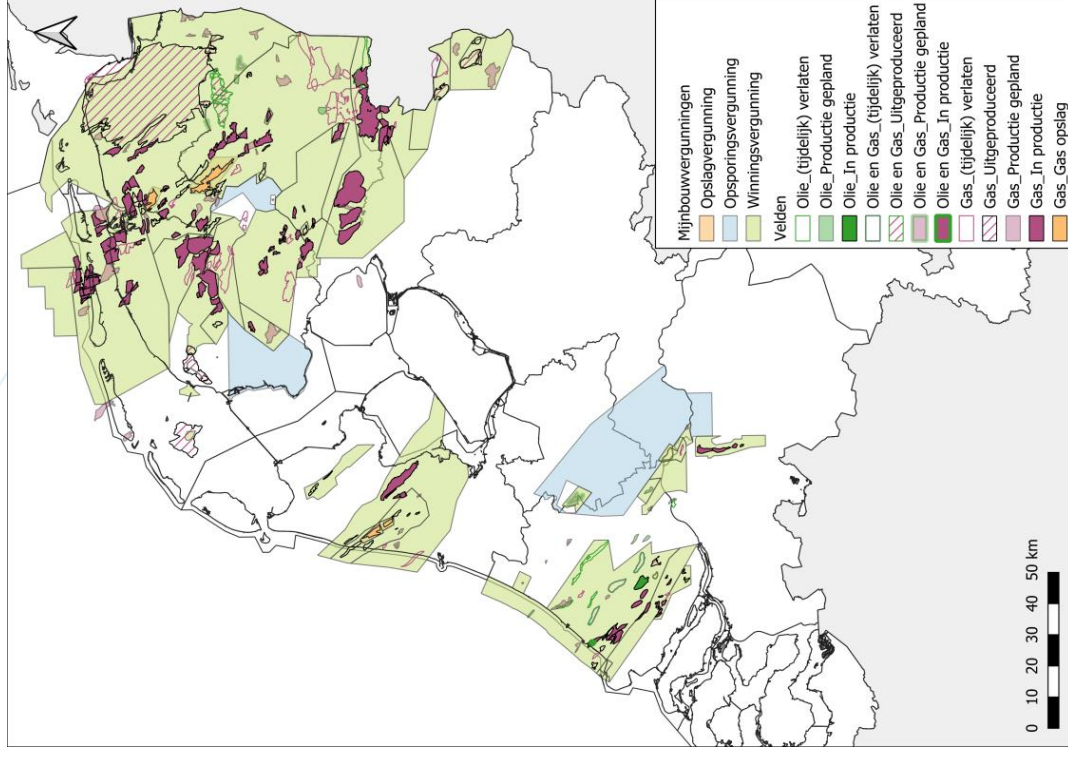
- Winning
- Opsporing
- Opslag

Daarnaast is voor winning een goedgekeurd winningsplan noodzakelijk

□ Mijnbouwactiviteiten vinden alleen plaats binnen bestaand vergund gebied

- Mogelijk aangevuld met gebieden waarvoor vergunningsaanvragen in procedure zijn
- Er worden geen nieuwe vergunningen meer verleend op land in niet-vergund ('wit') gebied, die nog niet in procedure zijn

□ In vergund gebied kunnen nieuwe vergunningen en wijziging van winningsplannen worden aangevraagd

EBN Analyse

Uitgangspunten en werkwijze

□ Uitgangspunten

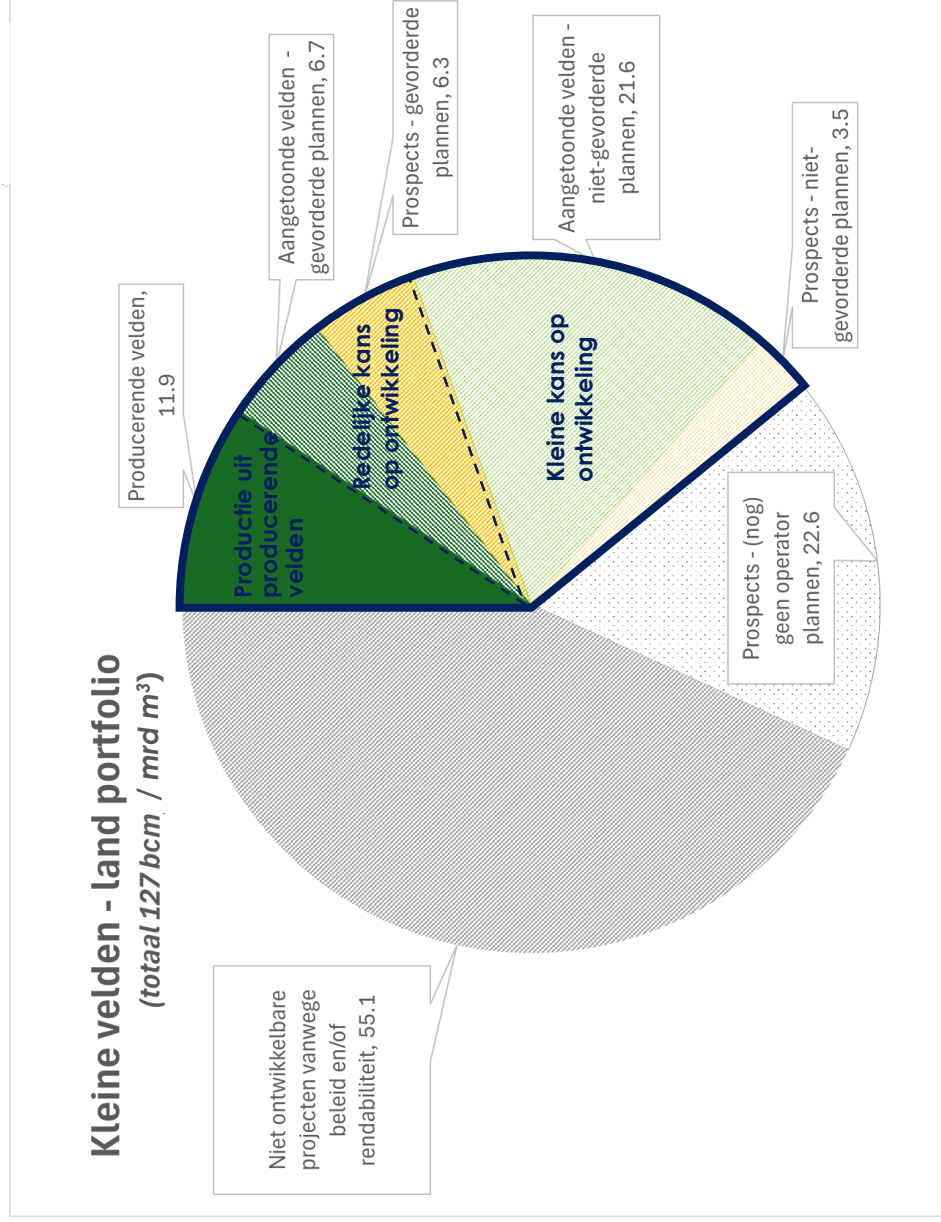
- **het huidige mijnbouwbeleid**
- geen nieuwe vergunningen in niet-vergund gebied (mogelijk aangevuld met vergunningen in procedure)
- geen exploratieactiviteiten in het Waddengebied
- geen productie uit het Groningenveld
- **alle onshore vergunningen** exclusief eventuele productie van het kussengas uit de gasopslagen

□ Werkwijze

- alleen **gasvolumes**, niet aantal activiteiten
- er is gerekend met 'mid-case' volume profielen; de bandbreedte is niet meegenomen
- volume inschatting is gemaakt op basis van de totale potentie; volumes die niet ontwikkelbaar zijn en prospects waarvoor nog geen plannen zijn, zijn niet meegenomen
- volumes zijn op basis van informatie operators onderverdeeld in:
 - productie uit de huidige velden
 - aangetoonde velden
 - prospects (mogelijk nieuwe velden/volumes)

Onshore portfolio

- Ca 10% van het aanwezige volume komt uit de huidige producerende velden en **wordt zeker geproduceerd**
- Ca 30% van het aanwezige volume is **deels aangetoond en mogelijk ontwikkelbaar**
- Ca 60% van het aanwezige volume zal waarschijnlijk niet ontwikkeld worden
- Kans op ontwikkeling is afhankelijk van diverse factoren:
 - gasprijs
 - volume per veld
 - beschikbaarheid infrastructuur
 - investeringsklimaat
 - uitvoeren van gerelateerde projecten

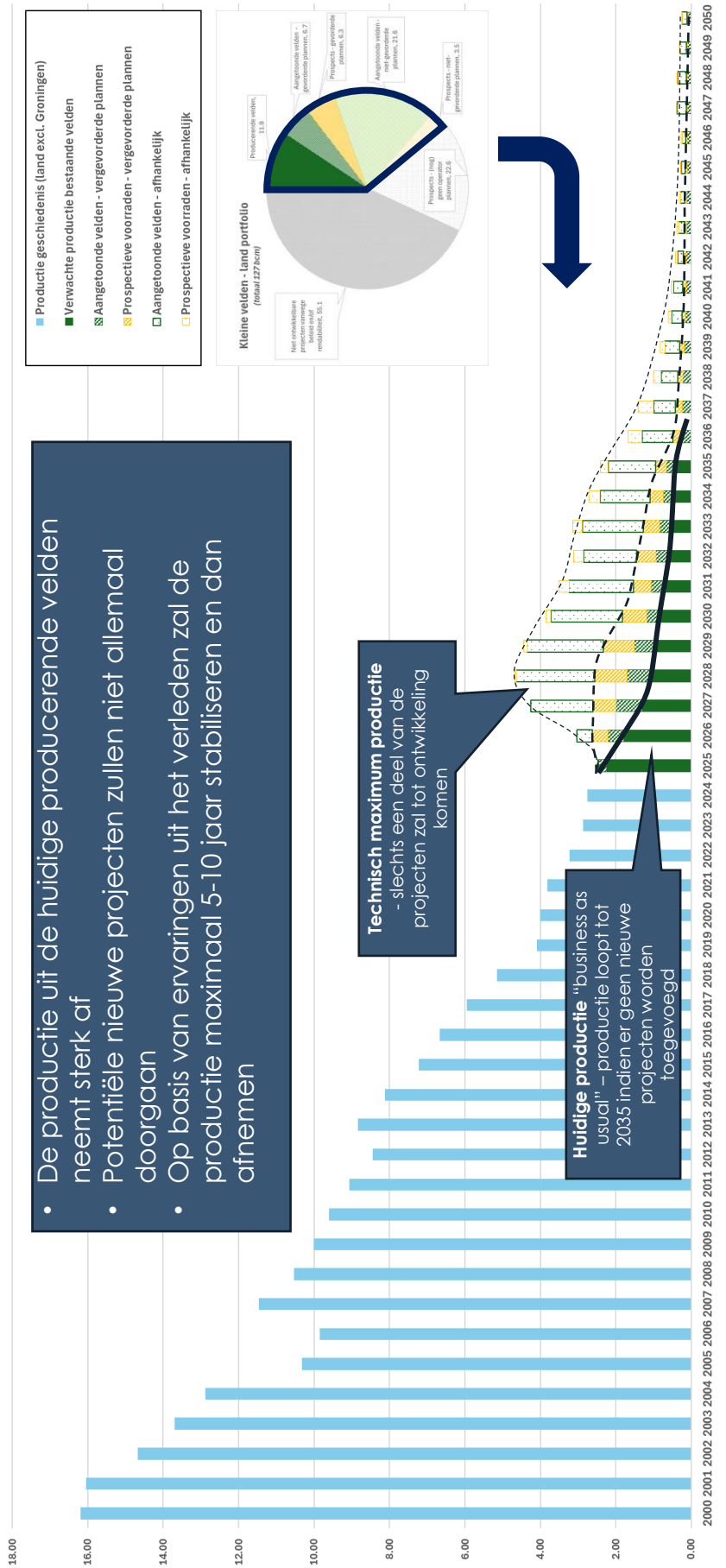

Inschrijving op basis van de EBN analyse voorjaar 2025

Verwachte gasproductie onshore

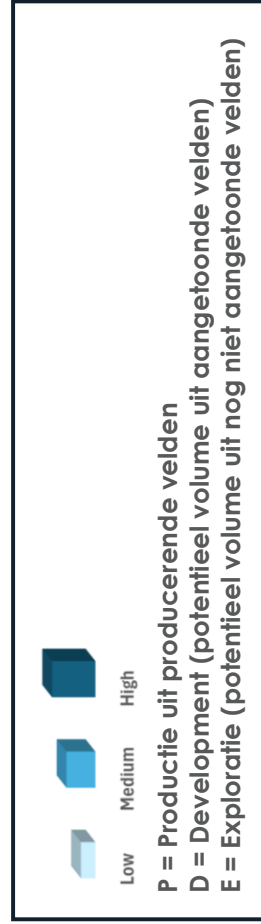
Gas productie NL Land (excl Groningen)

- De productie uit de huidige producerende velden neemt sterk af
- Potentiële nieuwe projecten zullen niet allemaal doorgaan
- Op basis van ervaringen uit het verleden zal de productie maximaal 5-10 jaar stabiliseren en dan afnemen

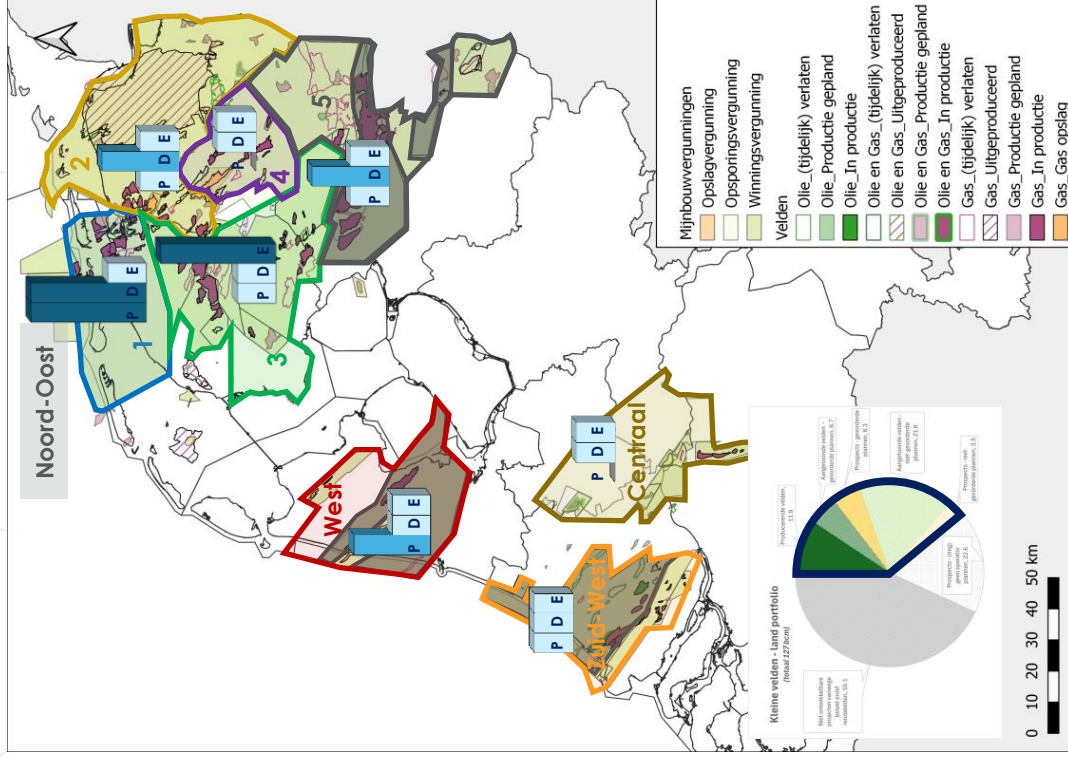

Volume per regio

- Ca de helft van de productie uit producerende velden (P) komt uit regio Noord-Oost 1, net als het grootste deel van de mogelijk te produceren volumes uit aangetoonde velden (D)
- Regio Noord-Oost 3 kent het grootste prospectieve volume (E); dit volume bestaat uit meerdere kleine projecten
- Niet alle projecten (D en E) zullen doorgang vinden en tot een vergunningsprocedure leiden
- Het volume per regio is geen indicatie voor het aantal (toekomstige) projecten/vergunningsprocedures
- De ontwikkelingen de komende jaren zijn bepalend voor het ontwikkelpotentieel in de verdere toekomst

Presentatie is gebaseerd op huidige inzichten; hier kunnen geen rechten aan worden ontleend.

Conclusies

Algemeen

- ❑ De totale verwachte/mogelijke gasproductie voor Nederland (on- en offshore) blijft ruim onder het voorspelde gasverbruik en past daarmee binnen het Parijsakkoord
- ❑ De komende 10 jr zou ca 1/3 van het gasverbruik kunnen worden ingevuld met eigen productie
- ❑ De onshore volumes dragen voor ~1/3 bij aan de totale gasproductie en zijn daarmee essentieel voor de leveringszekerheid
- ❑ ~ 3 BCM/ mld m³ is voldoende om circa 3 miljoen huishoudens van warmte te voorzien
- ❑ De productie uit de huidige producerende velden neemt sterk af
- ❑ Potentiële nieuwe projecten zullen niet allemaal doorgaan en tot een vergunningsprocedure leiden
- ❑ Op basis van ervaringen uit het verleden zal de productie de komende jaren maximaal stabiliseren en dan afnemen; deze kent een duidelijk afbouwpad

Conclusies

Per regio

- ❑ Mijnbouwactiviteiten vinden alleen nog plaats binnen vergund gebied, mogelijk aangevuld met gebieden van vergunningsaanvragen in procedure
- ❑ In alle vergunde regio's kan nog development en exploratie plaatsvinden
- ❑ Ca de helft van de productie uit producerende velden (~50%) komt uit regio Noord-Oost 1, net als het grootste deel van de mogelijk te produceren volumes uit aangetoonde velden
- ❑ Regio Noord-Oost 3 kent het grootste prospectieve volume (E); dit volume bestaat uit meerdere kleine projecten
- ❑ Het volume per regio is geen indicatie voor het aantal (toekomstige) projecten/vergunningprocedures
- ❑ De ontwikkelingen de komende jaren zijn bepalend voor het ontwikkelpotentieel in de verdere toekomst

Presentatie is gebaseerd op huidige inzichten; hier kunnen geen rechten aan ontleend worden.

BIJLAGE III: OVERWEGINGENDOCUMENT VERGUNNINGHOUDERS EN EBN

Inleiding

Vergunninghouders op land hebben te maken met een stringente wet- en regelgeving voor al haar activiteiten. In verschillende wetten (o.a. Mijnbouwwet, Omgevingswet en het Mijnbouwbesluit) is vastgelegd waar zij aan moet voldoen bij en tijdens haar activiteiten, in alle fasen: van opsporing tot en met het definitieve opruimen. Daar waar van toepassing gelden ook lokale regelgeving ten aanzien van bijvoorbeeld leidingen en locaties.

Vergunninghouders kennen een zeer strikte veiligheidscultuur ten aanzien van haar activiteiten, deze richt zich op personeel, materieel en locaties. Samen met de wet- en regelgeving en de voorwaarden uit de vergunningen borgt dit ook de veiligheid van de omgeving.

De ruimtelijke afbakening van waar vergunninghouders activiteiten actief zijn is (met coördinaten) vastgelegd in de opsporings- en winningsvergunningen. Alleen binnen die begrenzings- en activiteiten toegestaan. De vergunninghouders evalueren jaarlijks de vergunde opsporings- en winningsgebieden, dit resulteert in een verlenging, een verkleining of het inleveren van gebieden.

De toegestane bodemdaling en productievolumes van de gasvoorkomens zijn vastgelegd in de instemmingsbesluiten op winningsplannen, in die plannen hebben de vergunninghouders verwachtingen ten aanzien van productie en bodemdaling aangegeven. Staatstoezicht op de Mijnen ziet hierop toe.

De vergunninghouders nemen voor bestaande en nieuwe productie tal van factoren in overweging die aangeven of en hoe een productie uitgevoerd wordt. Dit gaat over zowel technische als niet technische overwegingen en risico's. Over vele van deze overwegingen, en de activiteiten en projecten die daaruit voortkomen, is de vergunninghouder transparant naar de omgeving en geldt dat zij deze tijdig, juist en volledig informeert. Dit kan alleen als geologische, technische en economische factoren aangeven dat een activiteit of project uitvoerbaar is en het bedrijf daar een positieve beslissing op heeft genomen.

Energie Beheer Nederland (EBN) is, vanuit haar positie en deelnemer namens de Staat, betrokken bij de overwegingen en strategie van de voorkomens waarin zij deelneemt. Dit ziet toe op aspecten als financiële afspraken, de informatiepositie van EBN maar ook op maatschappelijke verantwoord ondernemen.

Technische overwegingen en risico's

Het is niet vanzelfsprekend dat elk potentieel gasvoorkomen ook daadwerkelijk winbaar is. Vele aspecten dienen vooraf beoordeeld te worden, waarbij met name de ondergrondse aspecten altijd een inschatting zijn die vervolgens in de praktijk kan afwijken (bijvoorbeeld een put waar na de boring geen gas in gevonden wordt, of juist meer produceerbare volumes dan verwacht).

Deze technische overwegingen bepalen in hoge mate of een project economisch uitvoerbaar kan zijn.

Vergunninghouders maken in het technische spectrum onder meer de volgende afwegingen:

- De kans dat er daadwerkelijk gas gevonden gaat worden, en binnen welke bandbreedte de reservoirkwaliteit (bijvoorbeeld porositeit, doorlaatbaarheid) en de gaskwaliteit (bijvoorbeeld CO₂- en H₂S-gehalte) nog produceerbaar en verkoopbaar is.
- De mogelijkheid om het gas vanaf de productielocatie te evacueren naar het dichtstbijzijnde gaspijpleidingennetwerk, inclusief beoordeling van drukregime, volumes en technische integriteit van het aansluitend netwerk.
- Het effect van hoge druk in productiesystemen op naburige velden (mogelijke verdringing), met economische implicaties en gevolgen voor onderhouds- en stilstandskosten.
- De mogelijke impact van gaswinning op bodemdaling en seismiciteit.
- De omgevingsimpact (geluid, licht, verkeer) bij locatiekeuze en eventuele alternatieven.

Daarnaast komen technische aandachtspunten uit de bredere bedrijfsvoering:

- De installaties moeten het gas kunnen zuiveren, onzuiverheden scheiden en veilig afvoeren.
- Het ontwerp en onderhoud van infrastructuur moeten voldoen aan strenge veiligheidsnormen en wetgeving. Er dient een robuust onderhoudsysteem aanwezig te zijn om de betrouwbaarheid van installaties en infrastructuur te garanderen.
- De continuïteit van toegang tot en capaciteit van de (GTS) infrastructuur moet geborgd zijn, met redundantie en flexibiliteit in evacuatie- en transportmogelijkheden.

Niet-technische overwegingen en risico's

Naast de technische aspecten spelen ook maatschappelijke, bedrijfsmatige, financiële en juridische factoren een doorslaggevende rol. Deze zijn vaak bepalend voor het verkrijgen van vergunningen en maatschappelijk draagvlak. Belangrijke afwegingen zijn:

- Vergunningen en wetgeving: welke vergunningen zijn nodig of moeten aangepast worden? Hoe realistisch is de doorlooptijd en wat is de impact van specifieke regels, zoals de stikstofwetgeving en Natura 2000-beperkingen?
- Maatschappelijk draagvlak: is het een geheel nieuwe activiteit in de omgeving of voortbouwend op bestaande gaswinning? Hoe staat de lokale gemeenschap tegenover het project? Helpt een alternatieve locatiekeuze om acceptatie te vergroten?
- Omgevingsmanagement en communicatie: het borgen van een continue informatiestroom naar de betrokken overheden, instanties en politici. Het inventariseren en adresseren van zorgen van de omgeving en het opzetten van transparante communicatie- en participatieprocessen.
- Omgevingsimpact: de overlast tijdens aanleg, productie en ontmanteling minimaliseren. Locatiekeuzes maken die zo min mogelijk hinder veroorzaken (weinig verkeer, lage footprint, weg van bebouwing en kwetsbare natuur). Locatie en ontwerp moeten de kans op calamiteiten minimaliseren, en eventuele effecten snel kunnen mitigeren.
- Economische en sociale effecten: wat is de impact van het stopzetten van een ontwikkeling voor het bedrijf, werkgelegenheid in de regio en ketenbedrijven? Ook moet worden afgewogen hoe lokale lasten en lusten in balans gebracht kunnen worden, bijvoorbeeld door bijdragen aan de leefbaarheid.
- Bedrijfsmatige continuïteit: het behouden van gekwalificeerd en betrokken personeel, samenwerken met leveranciers en kennisinstellingen om kosteneffectieve technologieën in te zetten.
- Financiële zekerheid: een economische inschatting maken op basis van kans, reserves en investering. Het zekerstellen dat de aangeboorde velden lang genoeg winstgevend zijn om de investeringen terug te verdienen, en dat voldoende middelen beschikbaar zijn voor de verplichte ontmanteling. Risico's in prijsontwikkeling van aardgas, goederen en diensten moeten daarin expliciet worden meegenomen.
- Contractuele en commerciële aspecten: het waarborgen van contractuele afspraken voor gastransport en -levering (fysiek en financieel). Het hebben van flexibele verkoopcontracten per aansluitpunt verhoogt de wendbaarheid in wisselende marktomstandigheden.

Aanvullende overwegingen van EBN

Naast de afwegingen van een vergunninghouder op een project, voert ook EBN een eigen analyse uit op een project. De keuzeruimte wordt bepaald door de Mijnbouwwet, het mijnbouwbeleid en privaatrechtelijke afspraken met de vergunninghouders. De volgende overwegingen worden meegewogen:

- **Wettelijke taak:** EBN heeft als beleidsdeelneming de wettelijke taak om een doelmatige opsporing en winning, een planmatig beheer en een optimale afzet van olie en gas te borgen. De invulling van deze publieke taak is gericht op leveringszekerheid en betaalbaarheid.
- **Technische evaluatie:** beoordeling van de analyse van een vergunninghouder. Hierbij ligt de nadruk op de evaluatie van de ondergrond en een veilige uitvoering van een project.
- **Economische analyse:** toetsen of een project met EBN-parameters een positief resultaat kan opleveren, binnen kaders die voor EBN van toepassing zijn.
- **Maatschappelijk verantwoord ondernemen:** bijdragen aan de borging van het publieke belang, met daarin aandacht voor veiligheid, omgevingsfactoren, hergebruik van materialen en infrastructuur, beperken van ruimtebeslag, natuurversterkend ontwerpen en opruimen.

BIJLAGE IV:

NARRATIEF GASWINNING KLEINE VELDEN OP LAND

Waarom we nog gas winnen in Nederland

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei werkt aan een toekomstbestendige en schone economie met een betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam energiesysteem in uiterlijk 2050.

Nederland schakelt daarbij over van fossiele naar duurzame energie. Die overgang kost tijd en kan voorlopig niet zonder fossiele bronnen. Aardgas blijft daarom tot minstens 2045 een belangrijke rol spelen als transitiebrandstof. Het ministerie van Klimaat en Groene Groei is verantwoordelijk voor de leveringszekerheid van aardgas in de energietransitie, hiervoor is de samenwerking met gaswinningsbedrijven essentieel.

Op dit moment komt ongeveer een derde van het primaire energieverbruik van huishoudens en industrie in Nederland uit aardgas. Om te zorgen voor deze levering van aardgas is samenwerking met de vergunninghouders nodig. De gaswinning op land neemt sinds de eeuwwisseling af en wordt richting 2050 verantwoord afgebouwd. Soms is daarbij tijdelijk extra bestaande of nieuwe winning nodig om het systeem goed te laten werken.

Zolang aardgas nodig is, heeft binnenlandse gaswinning daar waar het veilig en verantwoord gewonnen kan worden de voorkeur boven import. Momenteel dekt de totale gasproductie uit de Nederlandse kleine velden op land en zee nog ongeveer 30% van de totale Nederlandse aardgasvraag (circa 30 Miljard m³ in totaal).

Gas uit eigen bodem is klimaatvriendelijker, omdat buitenlandse winning vaak vervuilender is en transport extra energie kost. Ook draagt winning in eigen land bij het beperken van de importafhankelijk en strategisch bijdragen aan leveringszekerheid en betaalbaarheid van aardgas. De oorlog in Oekraïne onderstreept dit belang. Verder is binnenlandse gaswinning gunstig voor de economie: zo'n 70% van de opbrengsten komt terecht bij de overheid en draagt bij aan publieke voorzieningen zoals onderwijs, zorg en infrastructuur. Daarnaast kan de bestaande infrastructuur in de toekomst mogelijk worden hergebruikt voor duurzame energie, zoals de opwek of opslag van waterstof.

Daarmee is de gaswinning uit de Nederlandse kleine velden van nationaal en Europees belang.

Oog voor risico's en zorgen van de omgeving

Op plekken in Nederland waar activiteiten in de diepe ondergrond plaatsvinden, hebben mensen in de omgeving zorgen. De overheid wil recht doen aan de lokale zorgen en belangen door decentrale overheden en omwonenden zorgvuldig te betrekken bij plannen voor gaswinning op land. Voorafgaand aan goed veiligheidsonderzoek, moeten gaswinningsbedrijven allereerst de omgeving tijdig en zorgvuldig betrekken.

Ondanks dat is over de wijze waarop deze betrokkenheid kan worden ingericht soms onduidelijk binnen de kaders van de huidige regelgeving. Het kabinet werkt daarom aan een herziening van de Mijnbouwwet, onder meer met het doel lokale inspraak te verbeteren en de rollen en verantwoordelijkheden inzichtelijker te maken.

In de tussentijd vinden zowel de overheid als gaswinningsbedrijven het belangrijk om, binnen de bestaande wettelijke mogelijkheden, actief de dialoog te blijven voeren met de omgeving. Zij nemen signalen uit de omgeving serieus en werken eraan om zorgen daadwerkelijk aan te pakken. Gesprekken worden gevoerd met uiteenlopende belanghebbenden zoals omwonenden, medeoverheden (gemeenten, provincies en waterschappen) en maatschappelijke organisaties. Zo ontstaat een beter beeld van wat er speelt, de zorgen die er leven en de wensen die er zijn.

Veilig en verantwoorde gaswinning

Veilig en verantwoorde gaswinning staat voorop, nu en in de toekomst. Hoewel het gebruik van de diepe ondergrond voor gaswinning uit kleine velden op land niet zonder risico is, is de kans op schade over het algemeen klein. Dat heeft met name te maken met de omvang van de gasvelden die al gauw een factor 100-1000 kleiner zijn dan het Groningenveld. Toch zijn er in gebieden waar gaswinning plaatsvindt zorgen bij omwonenden over veiligheid en schade. Hier wordt zorgvuldig op getoetst in de besluitvorming op het winningsplan.

Het Ministerie van Klimaat en Groene Groei beoordeelt het winningsplan aan de hand van de wettelijke beoordelingsgronden (artikel 36 van de Mijnbouwwet) en wint hierover ook advies in bij verschillende wettelijke adviseurs. De wettelijke beoordelingsgronden zien op: veiligheid voor omwonenden en het voorkomen van schade aan gebouwen en infrastructurele werken, nadelige gevolgen van bodembewegingen in de ondergrond voor het milieu en de natuur en de maatregelen om deze nadelige gevolgen voldoende te voorkomen.

Bij bodembeweging gaat het om bodemdaling en bodemtrillingen. De zorgen van omwonenden ten aanzien van veiligheid en schade hebben vooral betrekking op gebouwschade door bodemtrillingen (bevingen). Bodemdaling veroorzaakt geen gebouwschade, maar kan wel effect hebben op bijvoorbeeld de grondwaterstanden en peilbeheer.

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei verleent de vergunning(en) dus alleen als de veiligheid van mens, natuur en milieu voldoende is gewaarborgd. Daarvoor vraagt het ministerie vooraf advies aan onder andere Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), TNO, de betrokken decentrale overheden en de Mijnraad. Ieder advies wordt ingegeven vanuit de eigen taak en deskundigheid van de adviseur. TNO kijkt daarbij naar de hoeveelheid en de duur van de winning, de wijze van winning, naar

bodembewegingen als gevolg van de winning en het planmatig gebruik en beheer van de ondergrond. SodM kijkt naar de wijze van winning, naar bodembewegingen door de winning en maatregelen ter voorkoming van schade, naar risico's voor omwonenden en schade aan gebouwen, het planmatig gebruik en beheer van de ondergrond en nadelige gevolgen voor milieu en natuur. Decentrale overheden adviseren gebruikmakend van lokale kennis en met oog op lokale ruimtelijke ontwikkelingen over mogelijke gevolgen van de winning op natuur, milieu, veiligheid van omwonenden en schade aan gebouwen en infrastructurele werken in de betreffende omgeving. Alle adviezen komen bij de Mijnraad samen en die geeft een overkoepelend advies aan het Ministerie van Klimaat en Groene Groei.

Het verlenen van een vergunning betekent niet dat er geen enkel risico meer is, maar wel dat mogelijke effecten – zoals bodembeweging – niet tot onveilige situaties mogen leiden en de gepaste maatregelen worden getroffen om schade aan bouwwerken en negatieve effecten op natuur en milieu te voorkomen.

Risicoperceptie verschilt van risicobeoordeling. Hoe iemand een risico ervaart, hangt af van diverse factoren, zoals vrijwilligheid, nabijheid, kennis en controle, nieuwheid en de mogelijke gevolgen. Ook vertrouwen, emoties, waarden en cultuur spelen mee. Risicoperceptie is dus persoonlijk en kan in de loop van de tijd veranderen. Anders gezegd, de beleving van het risico is niet gelijk aan wat het risico daadwerkelijk is. In het omgaan met risico's is het belangrijk om een duidelijk onderscheid te markeren tussen de beoordeling van het risico, op basis van kennis en feiten, om te besluiten over de aanvaardbaarheid, en de manier waarop mensen risico's beleven.

Ook na het beëindigen van gaswinning blijft de vergunninghouder verantwoordelijk voor het veilig afsluiten van de installatie en het afdichten van de putten. De vergunninghouder blijft verantwoordelijk voor de gevolgen van gaswinning tot in de nazorgfase en zolang risico's of schade kunnen worden toegeschreven aan zijn activiteiten. Indien de vergunninghouder niet meer bestaat of niet kan instaan voor schade, kan het Waarborgfonds Mijnbouwschade worden aangesproken.

Lessen uit Groningen

De overheid neemt de zorgen die leven serieus en heeft lering getrokken uit eerdere ervaringen zoals in Groningen. De gaswinning uit het Groningenveld leidde tot aardbevingen met schade aan huizen en veiligheidsrisico's voor mensen als gevolg. Daarom is de gaswinning uit het Groningenveld gestopt.

De ervaringen met het Groningenveld hebben tot belangrijke verbeteringen geleid voor het gebruik van de diepe ondergrond. Zo zijn er methodieken ontwikkeld om risico's van activiteiten in de diepe ondergrond beter te kunnen beoordelen, de toezichthouder (SodM) heeft meer personele capaciteit gekregen, decentrale overheden hebben een adviesrol gekregen en de schadeafhandeling is centraal georganiseerd via Commissie Mijnbouwschade (CM).

Verder worden er aanvullende verbeteringen doorgevoerd naar aanleiding van de Parlementaire Enquête Aardgaswinning Groningen (PEGA), in lijn met de maatregelen uit "Nij Begun". Zo wordt er gewerkt aan een kennisprogramma voor onderzoek naar sociale effecten van het gebruik van de diepe ondergrond, wordt data over de ondergrond beter toegankelijk gemaakt, wordt het netwerk van KNMI om aardbevingen te meten verder uitgebreid en is de capaciteit van ambtenaren uitgebreid.

Om het toekomstig gebruik van de diepe ondergrond zorgvuldig te regisseren en het vertrouwen te versterken, werkt het Ministerie van Klimaat en Groenen Groei aan veilig en verantwoord gebruik middels twee sporen: de herziening van de Mijnbouwwet (Mbw) en het Programma Duurzaam Gebruik Diepe Ondergrond (DGDO). De herziening van de wet zorgt onder meer voor meer regie vanuit de overheid op het veilig en verantwoord gebruik van de diepe ondergrond met meer aandacht voor maatschappelijke, ruimtelijke en financiële belangen, ook na afloop van activiteiten.

Schadeafhandeling

De vergunninghouders en overheid spannen zich in om schade te voorkomen. Tegelijkertijd kan er helaas altijd iets gebeuren. Net als bij woning- of wegebouw moet duidelijk zijn waar mensen zich kunnen melden in geval van schade. Dit vangnet is ook geregeld voor het gebruik van de diepe ondergrond.

De Commissie Mijnbouwschade (CM) is het landelijke loket waar bewoners en betrokkenen onafhankelijk advies krijgen. Dat loket helpt mensen om schade aan hun huis te onderzoeken. Mensen krijgen er hulp bij het aanvragen van een schadevergoeding. Met uitzondering van schade in het effectgebied van het Groningenveld, deze wordt door het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) behandeld

Om het makkelijker te maken voor de schademelder, neemt de CM in de praktijk de bewijslast van de melder over. Op deze manier wordt de overlast voor de bewoners bij eventuele schade beperkt. Daarbij ontzorgt het landelijke loket de schademelders en geeft advies over de eventuele vergoeding. Vergunninghouders zijn aan dit advies gebonden.

BIJLAGE V: AFSPRAKEN BATENDELING GASWINNING OP LAND

1. Partijen komen overeen dat de regio waar gaswinning plaatsvindt mee mag delen in de baten (na aftrek van kosten), die ontstaan als gevolg van (voorgenomen) nieuwe gaswinningsprojecten op Land (batendeling).
2. Het gaat daarbij om projecten waar nog geen maatwerkafspraken over batendeling zijn gemaakt, deze bestaande maatwerkafspraken blijven in stand.
3. Batendeling geldt alleen voor projecten waar sprake is van nieuwe of additionele winning. In de volgende situaties is er sprake van nieuwe of additionele winning:
 - a. Aanleg nieuwe locatie(s) met nieuwe putten waarvoor een winningsplan nodig is.
 - b. Aanleg nieuwe putten op bestaande locaties, inclusief side-tracks die leiden tot een verhoogde productie en waarvoor een aangepast winningsplan nodig is.
 - c. Ontwikkeling nieuwe velden vanaf een bestaande locatie, waarvoor een winningsplan nodig is.
 - d. Door uitbreiding van bestaande winning indien dit een substantieel winningsvolume toevoegt door completeren van putten om andere formaties te ontsluiten, waarvoor een wijziging winningsplan nodig is.
 - e. Bij een wijziging van een winningsplan waarbij (tevens) het productievolume in het high-case scenario naar boven wordt bijgesteld, wordt batendeling toegepast vanaf het moment dat het oorspronkelijk te winnen volume in het hoge scenario is bereikt, over het meerdere te winnen gas.
4. Een wijziging van een winningsplan waarbij niet (tevens) het productievolume in het hoge scenario omhoog wordt bijgesteld (anders dan onder 3 b, c en d) wordt niet gezien als nieuwe of additionele winning en valt buiten de scope van batendeling.
5. In aanvulling op de onder 3 bedoelde projecten kan een Vergunninghouder projecten aanwijzen voor batendeling waar zij door investeringen de winning van gas in volume kan ophogen of in tijdsduur kan verlengen, ook wanneer dat binnen het bestaande winningsplan past.
6. Winningen op basis van een op het moment van het sluiten van de aanvullende afspraken voor gaswinning op land geldend winningsplan vallen buiten de scope van batendeling (geen terugwerkende kracht).
7. De onder 3 bedoelde projecten die op basis van het winningsplan (high-case scenario) een volume hoger dan 2 miljard Nm³ kennen vallen buiten de scope van deze afspraken batendeling. Voor deze winningen maakt de vergunninghouder maatwerkafspraken met de betrokken decentrale overheden.

8. De batendeling vindt plaats langs de volgende formule:

Basisformule batendeling:

Batendeling per jaar (€) = ((winningsvolume x gasprijs) – (kosten van productie)) x 0,05 (5%)

- a. Winningsvolume: de op basis van een winningsplan feitelijk gewonnen hoeveelheid gas in genormaliseerde kubieke meters (de hoeveelheid aardgas, gemeten bij een temperatuur van 0 graden Celsius en een absolute druk van 1,01325 bar) in het voorafgaande kalenderjaar.
- b. Gasprijs: de kale gasprijs op de groothandelsmarkt op basis van de Dutch TTF Gas Futures (ICE Index) ten tijde van de winning.
- c. Kosten van productie: de (voorgeschreven) jaarlijkse afschrijving op de investeringskosten (Capex) + de operationele kosten (Opex) per jaar + de jaarlijkse reservering voor ontmanteling van het betreffende project, plus een redelijke percentuele afschrijving op niet – succesvolle boringen (zoals een droge put) van andere projecten van de vergunninghouder. De vergunninghouder stelt de geprognosticeerde ‘kosten van productie’ per winningsplan in het eerste jaar van de winning op een transparante wijze vast en legt hier in vertrouwenlijkheid verantwoording over af aan betrokken decentrale overheden en/ of de onder 10 bedoelde entiteit.
- d. De Vergunninghouder geeft de bandbreedte waarbinnen de batendeling op basis van deze formule naar verwachting zal kunnen plaatsvinden in de daaropvolgende jaren af aan de hand van het low-case en het high-case scenario.
- e. Daadwerkelijke batendeling wordt jaarlijks door de Vergunninghouder berekend aan de hand van de daadwerkelijke winning in enig jaar (“actuals”), met inachtneming van de navolgende randvoorwaarden.

Randvoorwaarden:

- f. Berekening van batendeling start op het moment van onherroepelijk worden van de instemming op het winningsplan en andere op het betreffende project van toepassing zijnde vergunningen (derhalve worden winningen ‘hangende’ beroepsprocedures niet meegenomen (ook niet terugwerkend na afronding van die procedures) in de batendeling).
- g. Een batendeling is alleen mogelijk indien er een positieve economische exploitatie voor het project bestaat, waarbij de exploitatie na aftrek van de batendeling in het betreffende jaar ook positief dient te blijven. De facto dient de formule een positieve uitkomst te hebben. Als de uitkomst een negatief getal oplevert vindt geen batendeling plaats (bijvoorbeeld de ‘tail end’ van de productie om te voorkomen dat velden anders vroegtijdig ingesloten moeten worden).

- h. Als een project (boring) niet succesvol is (winningsvolume = 0) volgt geen batendeling op grond van het volume. Als in enig jaar geen (feitelijke) winning heeft plaatsgevonden, vindt evenmin batendeling plaats op grond van het volume.
 - i. De totale omvang van de door een Vergunninghouder uit te keren batendeling dient hoger dan of ten minste gelijk te zijn aan de door een Vergunninghouder verkregen totale investeringsaftrek voor het betreffende project, ook in het geval van een niet succesvolle boring als bedoeld onder h.
 - j. De financiële afdracht voor batendeling wordt door de vergunninghouders als kosten ("cost of operation") opgevoerd (in daarvoor in aanmerking komende belastingen en (andere) afdrachten van de baten aan het Rijk – het Rijk neemt langs die weg deel in de batendeling).
 - k. De batendeling kan worden gemaximeerd indien anders een onevenredige bijdrage richting de regio zou kunnen gaan, die niet langer in verhouding staat tot de van de winningsactiviteit ondervonden lasten. Voor nieuwe winningen die een volume van 2 miljard Nm³ overschrijden wordt om die reden altijd maatwerk afgesproken met de regio.
9. De batendeling wordt jaarlijks uiterlijk op 31 maart over de werkelijk gewonnen hoeveelheid gas in het daaraan voorafgaande kalenderjaar berekend en ter beschikking gesteld, waarbij op zijn laatst aan het einde van de winningsperiode de verkregen totale investeringsaftrek voor het betreffende project als batendeling is afgedragen.
10. De batendeling wordt ter beschikking gesteld aan de regio waar aardgaswinning plaatsvindt via een door de desbetreffende decentrale overheden aan te wijzen entiteit die een batendelingsfonds beheert; bij voorkeur een op te richten stichting.
11. Bijdragen moeten ten goede komen aan de lokale gemeenschap en bij voorkeur worden bestemd aan projecten gericht op energiebesparing en/of verduurzaming (zoals bijdragen aan warmtepompen, faciliteren van lokale energiecoöperaties).
12. Het bestedingsgebied zal met de lokale overheden overeengekomen worden, waarbij de contour(en) van het gasveld en de in het winningsplan aangeduide bodemdalingsskom medebepalend zijn.
13. De betrokken decentrale overheden en de onder 9 bedoelde entiteit dragen zorg voor adequate betrokkenheid van de omgeving bij de inrichting en vormgeving van het batendelingsfonds en de (wijze van) bestedingen daaruit.

14. De onder 10 bedoeld entiteit is gebonden aan transparantie en verantwoording over de besteding van de via de batendeling verkregen middelen. Dit in het kader van audits, accountancy en governance.
15. Over de besteding van de ter beschikking gestelde middelen wordt jaarlijks verantwoording afgelegd aan alle betrokkenen.
16. De betrokkenheid van de Vergunninghouders beperkt zich (waar gewenst) tot de oprichting en statuten van het batendelingsfonds.

BIJLAGE VI: PROCESAFSPRAKEN VOOR EFFICIËNTE VERGUNNINGVERLENING

Partijen erkennen het belang van een voorspelbaar vergunningsproces voor alle betrokkenen. Partijen erkennen ook dat verbeteringen kunnen bijdragen aan het halen van de wettelijke vereisten en redelijke termijnen. Dat doet iedereen vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.

In deze bijlage zijn, in aanvulling op artikel 4 uit het Sectorakkoord, procesafspraken voor efficiënte vergunningverlening opgenomen. De afspraken richten zich op verschillende fasen in het vergunningverleningsproces voor gaswinning uit kleine velden op land.

Uitgangspunten

- Partijen kiezen voor procesafspraken voor efficiëntere vergunningverlening met weinig uitzonderingen (i.p.v. strakke (norm)tijden voor vergunningverlening met veel uitzonderingen).
- Bij de herziening van de Mijnbouwwet zal gekeken worden naar de wettelijke termijnen waarbinnen besluitvorming op vergunningaanvragen worden behandeld. Hieronder vallen de termijnen voor de advisering door de bij de vergunningverlening betrokken wettelijke adviseurs en deze waar nodig worden aangescherpt of geëxpliciteerd, met als doel een efficiënte en verantwoorde vergunningverlening beter kan worden geborgd.
- Het *“Branchedocument Instemming winningsplan Koolwaterstoffen Land”* (hierna: Branchedocument) wordt door de daarbij betrokken Partijen gezamenlijk geactualiseerd en waar nodig uitgebreid. Voor 1 maart 2026 wordt een planning hiervoor afgesproken.
- In afwachting van de herziening van de Mijnbouwwet spannen Partijen zich in om de besluitvorming te laten plaatsvinden binnen de indicatieve doorlooptijden zoals vermeld in het Branchedocument.
- Het beperken van de doorlooptijd van besluitvorming is belangrijk, maar als (poging om te komen tot) gedragen besluitvorming meer tijd vraagt, heeft dat de voorkeur en wordt indien nodig in overleg afgeweken van de indicatieve doorlooptijden.
- De afspraken in dit document worden meegenomen in de te maken afwegingen bij de herziening van de Mijnbouwwet en opgenomen in het Branchedocument en de Gedragscode van sector. De indicatieve doorlooptijden zijn exclusief bezwaar- en beroepstermijnen en zijn ook niet van toepassing op Rijksprojectprocedures die vanwege de complexiteit en belangen per definitie langer duren.

Stap 0: Jaarplanning en omgevingsbetrokkenheid

- Elk half jaar vindt een gesprek plaats tussen de Vergunninghouders en het KGG over de plannen voor het komende half jaar (met een doorkijk naar 1,5 jaar vooruit).
- KGG kan, naar aanleiding van het gesprek met Vergunninghouders, indien nodig inzetten op bestuurlijk overleg in en met de regio waarbij voorwerk gedaan kan worden. Over specifieke onderwerpen (zoals veenweide, afsluiten van putten) kan KGG vooruit gaan werken (en waar nodig onderzoek doen en gesprekken voeren).

- KGG kan aan de Vergunninghouders dan aangeven waar kansen en/of zorgen zijn en hen erop attenderen dat ze de omgeving vroeg moeten betrekken (voordat ze een aanvraag indienen bij het KGG).
- Dit helpt ook in de prioritering en capaciteitsplanning bij KGG.
- In dit kader informeert de Vergunninghouder de omgeving (in ieder geval betrokken provincie, gemeente en waterschap) circa drie maanden voorafgaand aan de indiening van het winningsplan over de voorgenomen plannen op hoofdlijnen en wijze van betrekken van omgeving. Dit biedt decentrale overheden kans om inbreng te leveren en zich voor te bereiden op de advisering en KGG ruimte in het proces strakker te sturen op de advisering.
- Tevens kan dan worden bekeken of een gebiedsproces wenselijk en/of nodig is.
- De Vergunninghouder overlegt voor betrekken van de omgeving een document (“betrokkenheidsplan”) tegelijk bij indiening winningsplan. Het “betrokkenheidsplan” is geen onderdeel van de formele juridische beoordeling van het winningsplan en moet gezien worden als een aanvullend document op het winningsplan.

Stap 1: Intake nieuw winningsplan

- Voorafgaand een indiening winningsplan vindt er een gesprek plaats tussen de Vergunninghouder en KGG over:
 - Is het winningsplan voldoende gereed om in te dienen (compleet etc.)?
 - Gaat het alleen om een winningsplan of ook om een omgevingsvergunning voor nieuwe putten?
 - Is de regio voldoende betrokken? Zo ja, wat kwam daaruit en hoe wordt dat meegenomen in het plan voor het betrekken van de omgeving (“betrokkenheidsplan”).
 - Bespreken wat er eventueel extra nodig is.
- Het doel van dit gesprek is om in onderling overleg:
 - Transparantie te bieden over de afspraken en beoogde planning. Waarbij wordt gekeken naar manieren om de doorlooptijd zo kort mogelijk te houden bijvoorbeeld door te kijken naar de mogelijkheid van het parallel opvragen van advies.
 - Te zoeken naar maatwerk ‘wat is in deze situatie nodig?’. Dit wordt met name ingegeven door omgevingsfactoren en de mate waarin de Vergunninghouder voorwerk in/met de regio heeft gedaan.
- Op basis van bovenstaande geeft KGG per winningsplan een indicatieve planning af. Hierbij wordt rekening gehouden met de complexiteit en voortraject.
- Bijkomend voordeel van deze aanpak is dat tijdig kan worden nagegaan of decentrale overheden en adviseurs voldoende geïnformeerd zijn over het voorgenomen winningsplan.
- Er wordt een accounthouder aangewezen bij KGG.

Stap 2: Werkafspraken gedurende procedure en wat te doen bij onverwachte zaken

- KGG stuurt op de ontvankelijkheidstoets (binnen 2 weken)*.
- KGG stuurt actief op de voortgang van de advisering richting de adviseurs (zie stap 0).
- Elke 4 á 6 weken regulier overleg tussen KGG en Vergunninghouder over de stand van zaken van de lopende procedures. Het doel is om in contact te blijven.
- Vergunninghouders en KGG treden in contact bij onverwachte wijzigingen of complicaties en bespreken in dat kader gezamenlijk de consequenties voor de indicatieve planning.
- Gedurende de vergunningverlening zal KGG waar mogelijk ook het belang van gaswinning benadrukken.
- Bij onverwachte zaken wordt in onderling overleg gezocht naar oplossingen zodat, binnen de wettelijke kaders, gedragen oplossingen geprioriteerd worden boven tempo.

* Dit laat onverlet de mogelijkheid van wettelijk adviseurs om binnen de wettelijke randvoorwaarden daar waar nodig om aanvullende informatie te verzoeken die voor de advisering noodzakelijk worden geacht.

